

Gestionarea incidentelor antisemite

*Suport
didactic*

8

1. Aprofundarea cunoștințelor despre evrei și iudaism
2. Depășirea prejudecăților inconștiente
3. Abordarea stereotipurilor și prejudecăților antisemite
4. Contestarea teoriilor conspirației
5. Predând despre antisemitism prin intermediul educației despre Holocaust
6. Abordarea negării, distorsionării și trivializării Holocaustului
7. Antisemitismul și discursul memoriei naționale
- 8. Gestionarea incidentelor antisemite**
9. Gestionarea antisemitismului în mediul online
10. Antisemitismul și situația din Orientul Mijlociu

Gestionarea incidentelor antisemite

Este important ca toată lumea să poată avea parte de un mediu sigur – fie la școală, în cartier sau la locul de muncă – și să fie acceptată așa cum este. Acesta este un drept cheie al omului. Din păcate, prea des, oamenii sunt excluși sau batjocoriți pentru că sunt diferiți într-un fel sau altul. Chiar și acolo unde există spații sigure și incluzive și unde diversitatea este apreciată și conflictele abordate în mod eficient, incidentele pot apărea în mediul mai larg și pot afecta sentimentele de apartenență și siguranță ale unui individ.

Incidentele antisemite încalcă drepturile fundamentale, inclusiv dreptul la tratament egal, demnitate umană și libertate de religie și de credință. Educația bazată pe drepturile omului asigură și promovează drepturile omului în cazul elevilor, inclusiv dreptul elevilor evrei la un mediu de învățare fără antisemitism. Ca în cazul tuturor formelor de intoleranță, antisemitismul poate apărea în săli de clasă, școli și comunități. Poate fi la fel de simplu ca o expresie comună a cărei origine nu este înțeleasă,

dar care afectează negativ un elev și are potențialul de a escalada în fenomene de tip bullying sau însemne graffitti ofensatoare. Pot avea loc incidente la nivelul comunității largi care primesc o atenție semnificativă din partea presei și stârnesc discuții între părinți și la nivel public. Indiferent de forma pe care o ia incidentul, astfel de evenimente reprezintă o provocare căreia profesorii, conducerea școlii și personalul trebuie să fie pregătiți să-i facă față. Dacă astfel de incidente nu sunt abordate în școli, acest lucru poate duce la normalizarea prejudecăților sau escaladarea către comportament mai violent și, în cele din urmă, către un mediu educațional mai puțin sigur și incluziv pentru elevi și profesori.

Valorile democratice, drepturile omului, respectul reciproc și mai ales o cultură a civilității pot contribui la stabilirea unui mediu fără incidente de ură și prejudecată. Școlile pot deveni mai reziliente în fața unor astfel de incidente dacă promovează un mediu în care drepturile omului și diversitatea

sunt respectate la nivelul întregii comunități. Profesorii și cei care asigură direcțiunea școlii trebuie să consolideze astfel de valori prin propriul lor comportament, încurajând în același timp înțelegerea de către elevi a drepturilor omului și dezvoltându-le empatia. Adoptarea unei abordări ce implică întreaga școală este cea mai eficientă pentru cultivarea unui mediu incluziv, iar abordarea ar trebui să integreze o gamă largă de activități care implică personalul școlii la toate nivelurile. Aceste valori democratice ar trebui să se reflecte în politicile școlare și în calitatea și conținutul programelor și materialelor didactice, precum și într-o abordare proactivă și receptivă din partea conducerii școlii la astfel de incidente. Prezentul suport didactic va oferi informații despre tipul de incidente antisemite care pot apărea și va veni cu îndrumări cu privire la unele dintre modalitățile prin care profesorii pot aborda aceste incidente pentru a preveni repetarea sau escaladarea lor.

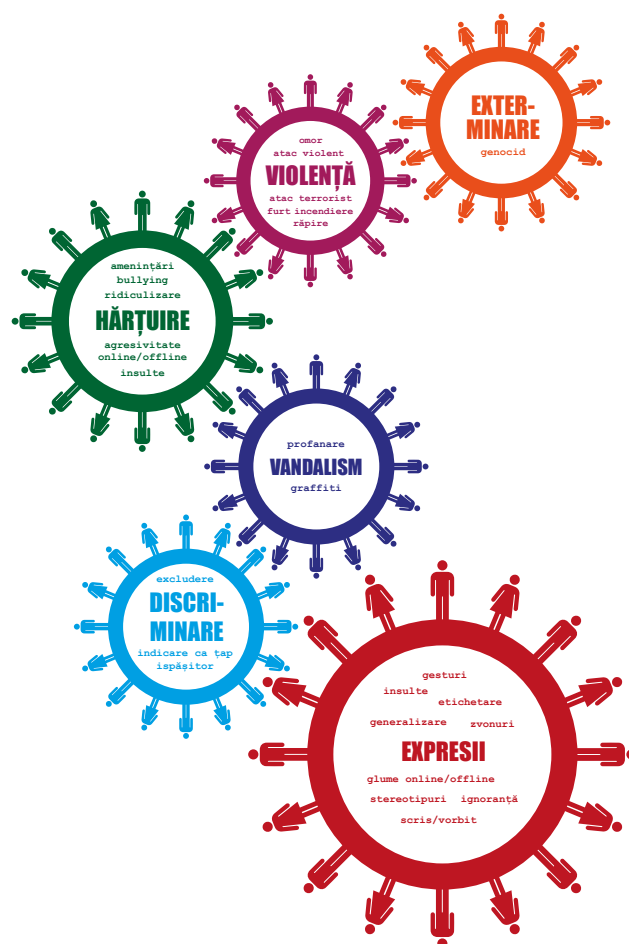
Informații generale

Incidentele antisemite includ acte ușoare sau flagrante sau expresii de bigotism și ostilitate antievreiești. Majoritatea incidentelor care au loc în școli nu sunt infracțiuni, dar sunt dăunătoare deoarece contribuie la generarea de ură. Pentru a înțelege cât de repede pot escalada expresiile de intoleranță sau ură în incidente care pot fi mai greu de controlat, este util să ne gândim la antisemitism ca la un mecanism în care fiecare roțiță le face pe celelalte să se miște (vezi diagrama).

Cercetările arată că tinerii sunt deosebit de vulnerabili la incidente antisemite și au mai multe șanse să se confrunte cu următoarele:

- insulte verbale cu caracter antisemit, hărțuire și atacuri fizice;
- a fi martor la un atac antisemit sau a suferi o discriminare antisemită;
- să fie amenințați direct, atacați online sau urmăriți într-un mod amenințător pentru că sunt evrei; și
- să evite anumite zone locale sau să ia în considerare necesitatea de a se muta în altă parte pentru că se tem pentru siguranța lor ca evrei.¹

Un număr mare de oameni asociază antisemitismul cu Holocaustul, dar continuă să accepte stereotipurile

*Imagine: CEJI – A Jewish Contribution to an Inclusive Europe (O contribuție evreiască la o Europă incluzivă) <<http://ceji.org/>>.

antisemite clasice despre evrei.² Aceste stereotipuri pot duce la incidente antisemite.

Discursul antisemit în rândul personalităților publice sau al populației generale și online este considerat

¹ David Graham and Jonathan Boyd, "Understanding antisemitic hate crime: Do the experiences, perceptions and behaviours of Jews vary by gender, age and religiosity?", Institute for Jewish Policy Research, February 2017, <<https://www.osce.org/odihr/320021?download=true>>. Această cercetare a fost pregătită ca răspuns la o solicitare din partea ODIHR, a fost finanțată de ODIHR și acoperă perioada 2008-2012.

² A se vedea, de exemplu, cazurile de tropi și meme antisemite prezentate în Anexa 2 din *Addressing Anti-Semitism Through Education: Guidelines for Policymakers*, (Warsaw: OSCE/ODIHR, 2017), pp. 80-83.

o problemă la nivel global,³ chiar și acolo unde incidentele violente de antisemitism sunt relativ rare.

În ultimii ani, antisemitismul a devenit din ce în ce mai violent în unele locuri. Între 2012 și 2018, în regiunea OSCE, mai multe persoane, inclusiv copii și vârstnici, au fost ucise pentru că erau evrei.⁴

Antisemitismul necontestat sau înfloritor încurajează tinerii și societățile în ansamblu să creadă că prejudecățile și discriminarea activă sau chiar atacurile asupra unor anumite grupuri de oameni sunt acceptabile. Din păcate, comunitățile școlare nu sunt scutite de prejudecățile prezente în societate. Dacă oficialii școlii nu abordează în mod corespunzător incidentele antisemite, atunci această lipsă de acțiune ar putea fi interpretată de către elevi și profesori ca o aprobare tacită a sentimentelor din spatele respectivelor incidente. Lipsa de reacție sau de condamnare a unor astfel de acte va transmite semnalul că oficialii școlii acordă puțină importanță acestor incidente sau drepturilor celor pe care îi afectează.

EXEMPLE DE INCIDENTE ANTISEMITE ÎN ȘCOLILE DIN REGIUNEA OSCE ÎN 2016

Prezentul suport didactic nu poate acoperi toate posibilele incidente antisemite care pot apărea. Oferind aceste câteva exemple, cel mai important mesaj este să nu ignorați sau să nu amânați abordarea unor astfel de incidente. Mai degrabă, școlile trebuie să răspundă prompt, să adopte o abordare proactivă și, acolo unde este necesar, să caute sprijin din partea organizațiilor specializate pentru a ajuta școlile să combată antisemitismul.

Belgia : în 17 iunie, un băiat evreu de 12 ani, elev la o școală primară din Braine-le-Château, a fost victima unui atac antisemit din parte a trei băieți. Atacul includea „tratament cu gaz” – stropirea cu deodorante – în dușurile de la școală. Acest lucru s-a întâmplat după ce băiatul raportase incidente de agresiune în mai multe rânduri.⁵

³ A se vedea, de exemplu, sondajele Comisiei Europene (Raportul Special Barometer 484, 2018-2019) privind percepția antisemitismului de către populațiile generale din UE, Agenția pentru Drepturile Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) asupra experiențelor și percepțiilor antisemitismului în rândurile evreilor din 12 state membre UE (2018) și cercetarea Ligii Anti-Defăimare, Sondajul Global 100 privind antisemitismul.

⁴ În Franța, aceasta include uciderea a trei copii și a tatălui a doi dintre aceștia în fața unei școli evreiești (Toulouse, 2012), a patru persoane din cele 29 ținute ostatice la un supermarket kosher (Paris, 2015) și a unei persoane de 67 de ani, evreică, aruncată de la fereastra apartamentului ei de la etajul trei (Paris, 2017 - procedurile în acest caz, caracterizate oficial de procuror drept infracțiuni de ură antisemită, sunt încă în desfășurare). În Belgia, patru persoane au fost ucise într-un incident cu focuri de arme la Muzeul Evreiesc din Belgia (Bruxelles, 2014). În Danemarca, un voluntar în serviciul de securitate a fost împușcat și ucis în timpul unei sărbători de bat mitzvah în afara Marii Sinagogi din Krystalgade (Copenhaga, 2015). În Statele Unite, 11 persoane au murit într-un incident cu focuri de arme la sinagoga Tree of Life în timp ce se țineau slujbele de Șabat (Pittsburgh, 2018 - procedurile în acest caz sunt încă în desfășurare).

⁵ League Belge contre l'antisemitisme, "Un élève juif «gazé» avec des déodorants: ouverture d'une enquête à Braine-le-Château [Un elev evreu a fost "gazat" cu un deodorant: a fost pornită o anchetă la Braine-le-Chateau]", 17 iunie 2016 [în franceză], <<http://lbc.a.be/newsletters/160620.html>>.

Pentru o broșură despre cum să recunoașteți și să acționați împotriva graffiti-ului instigator la ură, inclusiv exemple de simboluri care ar putea fi folosite, consultați Pliantul Graffiti de la United against Racism: <http://www.unitedagainstracism.org/wp-content/uploads/2014/05/GraffitiLeaflet_GB.pdf>.

Germania : În urma rapoartelor poliției din 28 octombrie 2016, un băiat de 12 ani a recunoscut că a desenat svastici și numele lui Adolf Hitler în mai mult de 11 locuri care sunt proprietate publică, inclusiv pe o școală, în orașul Heimenkirch. Băiatul a spus că a acționat din plictiseală.⁶

Țările de Jos : În iunie, elevii de liceu din orașul Schijndel, la o petrecere de absolvire, au cântat despre arderea evreilor. Unii absolvenți au izbucnit în cântec: „Împreună vom arde evreii, pentru că evreii ard cel mai bine” – o cântare care se aude uneori pe stadioanele de fotbal din țară.⁷

Norvegia : La 21 ianuarie 2016, ziarul norvegian *Aftenposten* a relatat că liceul Foss din capitala Norvegiei, Oslo, a fost muștrat de autoritățile regionale pentru că nu a sprijinit în mod corespunzător un elev evreu care a fost agresat de colegii săi când aceștia au descoperit că este evreu. Colegii de clasă au făcut saluturi naziste, au ținut o scrumieră în fața băiatului și i-au spus, când se găseau la dușuri că „Copiii norvegieni primesc apă aici, dar tu primești gaz”. Un coleg a scris pe Facebook: „Este păcat că Hitler nu a terminat treaba”.⁸

Ucraina : În 2018, o profesoară de istorie din Lviv a postat pe rețelele de socializare, felicitându-l pe Adolf Hitler de ziua lui și numindu-l „un mare om”. Profesoara în cauză avea legături cu grupuri politice de extremă dreapta și era membră a consiliului local. Ea și-a șters postarea o oră mai târziu, dar s-a răspândit rapid în mass-media de limbă rusă.⁹ Au apărut apoi postări mai vechi în care aceeași profesoară îi felicita pe elevi care făceau salutul nazist în cadrul unui proiect de istorie. Deși a negat că ar fi postat ea însăși declarația, profesoara a fost concediată la o săptămână după scandal.

Statele Unite ale Americii : În 2018, o fotografie de la balul de absolvire a școlii în care apar elevi băieți dintr-un liceu din Wisconsin făcând un salut nazist a fost postată pe rețelele sociale. Unii elevi păreau să efectueze și un salut simbolizând supremația albilor. Școala a condamnat fotografia, în timp ce poliția a fost informată despre aceasta. Polițiștii din localitate au acordat școlii asistență în investigarea incidentului.¹⁰

⁶ Augsburg Allgemeine, „Zwölfjähriger verursacht Serie von Hakenkreuz-Schmierereien [Un băiat în vârstă de 12 ani a desenat o serie de svastici]“, 28 octombrie 2016 [în germană], <<https://www.augsburger-allgemeine.de/bayern/Zwoelfjaehriger-verursacht-Serie-von-Hakenkreuz-Schmierereien-id39569102.html>>.

⁷ The Times of Israel, „Jews burn the best’, sing Dutch teens at a graduation party“ [“‘Evreii ard cel mai bine’, cântă tineri olandezi la o petrecere de absolvire”], 10 iunie 2016, <<https://www.timesofisrael.com/jews-burn-the-best-sing-dutch-teens-at-graduation-party/>>.

⁸ Aftenposten, „Eleven holdt et askebeger foran den jødiske gutten og sa: «Det er sånn ditt folk ser ut». [“Elevul a ținut o scrumieră în fața unui băiat evreu, spunând, “Așa arată ai tăi.”], 18 februarie 2016 [în norvegiană], <<https://www.aftenposten.no/norge/i/8qJA/Eleven-holdt-et-askebeger-foran-den-jødiske-gutten-og-sa-Det-er-sann-ditt-folk-ser-ut>>.

⁹ Vezi, de exemplu: „Поздравила в Facebook Гитлера с Днем рождения и потеряла работу: Скандальная история львовской учительницы [I-a urat lui Hitler la mulți ani pe Facebook și și-a pierdut slujba: povestea scandalosă a unei profesoare din Lviv]”, 112.UA, 25 aprilie 2018, <<https://112.ua/glavnye-novosti/pozdravila-gitlera-s-dnem-rozhdeniya-u-facebook-i-poteryala-rabotu-podrobnosti-skandalo-so-lvovskoy-uchitelnicey-443166.html>>.

¹⁰ „Male students at an (almost) all-white high-school gave a Nazi salute. Now officials want to figure out why” [„Elevii de la un liceu (aproape) alb au făcut salutul nazist. Acum oficialitățile vor să-și dea seama de ce”], James B. Nelson, Milwaukee Journal Sentinel, 12 noiembrie 2018, <<https://eu.usatoday.com/story/news/nation-now/2018/11/12/nazi-salute-baraboo-high-school-boys-wisconsin/1975695002/>>.

Ce să vă amintiți atunci când aveți de-a face cu incidente antisemite în școală:

- Luați în serios raportările pentru a evita exacerbarea situației și provocarea unei victimizări secundare;
- Reacționați prompt – un răspuns întârziat poate înrăutăți situația;
- Dacă incidentul implică victime individuale, asigurați-vă că orice nevoi fizice și psihologice sunt oferite de profesioniști calificați, care integrează perspectiva de gen în activitatea lor;
- Interviewați imediat martorii, luând note clare și cuprinzătoare în timp ce amintirile ei/lui sunt încă proaspete;
- Oferiți un spațiu sigur în care victimele sau martorii să se simtă încrezători că nu sunt auziți de altcineva;
- Ascultați cu atenție elevul, amintindu-vă că reclamarea unui incident poate fi supărătoare și că incidentul poate include și alte forme de prejudecată, cum ar fi cea bazată pe gen;
- Respectați toate informațiile primite, amintindu-vă că victimele se tem adesea că nu vor fi crezute;
- Mențineți un bun sistem de înregistrare, adunați toate dovezile disponibile și asigurați-vă că acestea sunt păstrate în mod corespunzător;
- Asigurați-vă că utilizați mecanismele de raportare deja existente pentru a face față incidentelor de intoleranță;
- În funcție de tipul de incident, poate fi necesar să existe două niveluri de răspuns: un răspuns administrativ/punitiv și unul pedagogic;
- În planificarea răspunsului, luați în considerare nevoile potențial diferite ale victimelor băieți și fete, precum și percepțiile asupra incidentului care pot fi influențate de stereotipurile de gen;
- Implicați părinții și/sau îngrijitorii atât ai făptuitorului, cât și ai victimei;
- Urmăriți etapele necesare ale procesului în cadrul școlii și informați autoritățile competente, dacă este cazul;
- Evaluați incidentul pentru a determina dacă poate indica o problemă mai profundă în mediul școlar sau despre situația făptuitorului, care poate necesita măsuri mai ample; și
- Începeți discuții în cadrul educațional despre incident, dar nu faceți referire la o anumită victimă sau făptuitor fără permisiunea lor.

Strategii pentru abordarea incidentelor antisemite în sala de clasă

Ce facem dacă...?

... găsim o svastică sau un simbol cu un înțeles similar („88”) desenat pe o bancă din sala de clasă?

În primul rând, dacă un anumit elev a fost ținta simbolului, acesta ar trebui eliminat imediat după ce s-a făcut o fotografie pentru înregistrare. Profesorii ar trebui să aibă grijă de elevul victimă și să afle dacă acest incident este unul izolat sau nu. Este posibil ca elevul să fi fost ținta unei terorizări sau hărțuirii mai susținute.

Directorul școlii ar trebui să fie informat despre incident – vandalizarea proprietății școlii – deoarece ar putea indica o dinamică la nivel de școală care trebuie abordată. Politica școlii poate trata acest incident ca pe un caz de scriere cu graffitti sau vandalism. Cu toate acestea, ar trebui luat în considerare și conținutul, deoarece acesta poate indica un incident de ură. Rețineți că în mai multe state participante la OSCE, acest incident poate fi o infracțiune.

Vorbiți cu colegii profesori într-o întâlnire oficială a personalului și/sau în cadrul discuțiilor informale. Nu numai că ar putea sprijini o inițiativă pedagogică subsecventă, dar ar trebui să fie în alertă pentru a monitoriza evoluțiile în cazul în care problema este mai răspândită.

Este posibil ca profesorii să nu fie întotdeauna conștienți de semnificația simbolului în cauză; de exemplu, unele semne care indică simpatia pentru nazism sunt codificate pentru a evita identificarea imediată.¹¹ Identificați oportunități locale de formare pentru cadrele didactice care îi sprijină pe profesori în dezvoltarea inițiativelor

pedagogice ca răspuns la astfel de incidente. În cazul în care oportunități locale de formare nu sunt disponibile, cercetați programe de formare care sunt accesibile online și explorați oportunitățile oferite de societatea civilă și organizațiile neguvernamentale.

Luați în considerare implicarea clasei sau a întregii școli într-un proiect care va ajuta la dezvoltarea unei înțelegeri privind semnificația simbolurilor precum svastica, și așezați valorile școlii, precum egalitate, diversitate și drepturile omului în contrapondere cu respectivelor simboluri, referindu-vă și la pericolele excluderii.

Rețineți că îndepărtarea unei svastice sau a altor graffitti fără a oferi un răspuns pedagogic poate duce la o recidivă. Ar putea fi cazul să vă pregătiți pentru această posibilitate împreună cu alți colegi din școală. De exemplu, un grup de studenți artiști din Berlin schimbă svastici pictând inteligent în jurul lor pentru a anula mesajul lor de ură.

SURSA: “Berlin street artist group cleverly undo swastika graffitti”, BBC website, <<https://www.bbc.com/news/av/world-europe-40809266/berlin-street-artist-group-cleverly-undo-swastika-graffiti>>.

¹¹ „Baza de date cu simboluri de ură” a Ligii Anti-Defăimare oferă informații despre simbolurile care pot avea un sens ascuns. A se vedea: Liga Anti-Defăimare, „Baza de date cu simboluri ale urii”, <<https://www.adl.org/resources/hate-symbols/search>>.

Dacă știți cine a desenat svastica, veți avea ocazia să abordați comportamentul făptuitorului în mod direct. Ar putea exista multe motivații diferite în spatele incidentului. Tinerii pot folosi simboluri fără a fi pe deplin conștienți de conotațiile lor antisemite, în special atunci când încearcă să se identifice cu un grup. Alții pot folosi aceste simboluri în mod conștient ca un cod pentru a identifica persoane sau grupuri care subscriu la ideologia antisemite. Simbolurile antisemite pot fi găsite în imagini, numere, litere, muzică sau fraze, deși nu toate sunt la fel de identificabile ca svastica. Este elevul pe deplin conștient de semnificația

simbolului? El sau ea încearcă să atragă atenția dintr-un alt motiv? Elevul a fost expus la influențe extremiste violente (de exemplu, la grupuri neonaziste)?

...a avut loc o vandalizare cu caracter antisemit în orașul/satul în care locuiți sau lucrați?

Potrivit rapoartelor anuale ale OSCE/ODIHR privind infracțiunile motivate de ură, din 2.140 de incidente antisemite raportate în 23 de state participante la OSCE, în 2017, 1.719 incidente au vizat atacuri împotriva proprietăților comunitare, inclusiv cimitire, sinagogi și memoriale ale Holocaustului, pe

lângă proprietăți personale. Aceste fapte, uneori săvârșite de copii de vârstă școlară, sunt pedepsite conform legii penale în unele state participante, în funcție de amploarea prejudiciului. Astfel de incidente ar trebui gestionate de instituțiile responsabile de aplicarea legii la nivel local, cu implicarea liderilor comunității evreiești, acolo unde aceste comunități există. Poliția poate face cercetări pentru a stabili dacă vandalizarea a fost motivată de părtinire și să o trateze ca pe o infracțiune motivată de ură.¹²

Incidentele de acest fel au o mare semnificație simbolică și pot avea, de asemenea, un impact asupra comunității la un nivel mai larg. În cazurile de profanare a cimitirelor evreiești, de exemplu, vor fi mulți care sunt șocați sau revoltați. Dacă orașul are în trecutul său o legătură directă cu cele întâmplate în timpul Holocaustului, incidentul poate stârni durere și amintiri personale pentru unii, poate cere altora un proces de auto-reflecție inconfortabilă și/sau poate crea

Adulții presupun adesea că elevul care a desenat svastica este rasist, plin de ură sau legat de organizații extremiste. Acest lucru poate fi adevărat în unele cazuri, dar motivația elevului poate fi găsită și în propriile circumstanțe personale, lipsa de înțelegere sau sensibilitate față de semnificația simbolurilor, presiunea colegilor sau dorința de a atrage atenția prin provocare sau agresivitate. Odată ce ați înțeles mai bine motivația elevului, veți putea concepe o strategie de răspuns adecvată.

¹² Pentru mai multe informații despre infracțiunile motivate de ură, consultați site-ul web OSCE/ODIHR de raportare a infracțiunilor motivate de ură, care prezintă informații despre infracțiunile motivate de ură de la statele participante OSCE, societatea civilă și organizațiile interguvernamentale, clasificate în funcție de motivațiile părtinitoare despre care OSCE/ODIHR a fost mandatat să raporteze de către statele participante, <<http://hatecrime.osce.org/what-hate-crime>>.

Activitate

Dacă există un eveniment religios sau comemorativ în oraș după ce a avut loc un incident antisemit, luați în considerare participarea clasei pentru a-și arăta sprijinul pentru familiile afectate și membrii comunității.

Un proiect bazat pe reflecție sau artă poate fi o modalitate interesantă de a ajuta elevii să-și proceseze gândurile și sentimentele printr-un eseu, poezie, pictură sau sculptură.

tensiune între cei care sunt dispuși să abordeze această istorie locală și cei care preferă să o nege sau să o îngroape.

Dacă făptuitorii au fost într-un fel sau altul asociați cu școala – cum ar fi actuali sau foști elevi – și anchetatorii stabilesc o motivație bazată pe prejudecată cu caracter antisemit pentru infracțiune, atunci acesta este un moment pentru reflecție la nivelul întregii școli despre ceea ce s-ar fi putut face pentru a preveni dezvoltarea unui astfel de fenomen de ură.

Pentru profesori, acest tip de incident poate reprezenta o oportunitate valoroasă de învățare. Profesorii pot să-și îndrume elevii pentru a înțelege ceea ce s-a întâmplat și a arăta diferitele moduri în care oamenii pot răspunde la un astfel de incident. Dacă un profesor sau școala abordează incidentul în mod corespunzător, elevii pot dezvolta o înțelegere mai bună a următoarelor:

- conceptelor de solidaritate cu victimele infracțiunilor motivate de ură și de curaj în apărarea drepturilor, precum și exemple ale acestor concepte în trecut și prezent;
- istoriei locale în legătură cu istoria mai largă a celui de-al Doilea Război Mondial;
- diferenței dintre dreptul de a critica acțiunile sau politicile guvernului statului Israel și o faptă care intimidează, hărțuește sau amenință securitatea evreilor din localitate;
- riturilor de trecere, în special semnificația ritualurilor funerare și de înmormântare, pentru oameni din diferite culturi;

- obiceiurilor și contribuțiilor comunității evreiești locale, din trecut și prezent; și
- cum a te alătura comunității în efortul de a remedia prejudiciile demonstrează atât solidaritate, cât și reparație și poate întări coeziunea comunității.

În urma unui astfel de incident, se recomandă ca profesorii să-și îndrume pe elevi în activități auto-reflexive și în grupuri mici pentru a-i sprijini în procesarea evenimentului. Sprijinirea elevilor să participe la aceste activități le permite să-și dezvolte atât abilitățile de gândire critică, cât și inteligența emoțională.¹³ Învățarea mai profundă are loc atunci când elevii își recunosc sentimentele proprii și ale altora cu privire la evenimentele dificile. În acest proces, ei pot chiar identifica prejudecăți ascunse pe care pot alege să le transforme. Exemple de activități de auto-reflecție și activități în grup restrâns includ scrierea în jurnalele personale și apoi împărtășirea gândurilor cu colegii.

¹³ *Addressing Anti-Semitism Through Education: Guidelines for Policymakers, op. cit., note 2, p.32.*

Activitate

Ajutați elevii să reflecteze asupra factorilor care pot influența comportamentul uman și evenimentele atât în context istoric, cât și contemporan:

- Rugați elevii să investigheze un incident antisemit istoric și unul recent, în propria țară sau într-o țară vecină;
- Lucrând în perechi sau în grupuri mici, cereți-le să identifice diferitele puncte de vedere ale celor implicați în incident; și
- Implicați elevii în discuții despre:
 - Alegerile pe care oamenii le fac în timpul incidentelor și ceea ce poate influența comportamentul lor;
 - impactul antisemitismului asupra indivizilor din propria societate și din alte societăți;
 - experiențele și răspunsurile diferite la antisemitism ale bărbaților și femeilor;
 - propriile reacții atât la antisemitismul istoric, cât și contemporan; și
 - posibile răspunsuri la antisemitismul contemporan (de exemplu, respingerea acestuia în mod public, dar și în privat, formarea deprinderii de a raporta incidentele prin mecanisme relevante sau de a se opune antisemitismului online, sau mobilizarea altora să urmeze exemplul și să exprime solidaritate cu cei vizați de antisemitism).

...ai observat un elev participând la o activitate cu elemente antisemite?

Adolescența este o vârstă critică la care tinerii devin mai independenți și încep să ia propriile decizii. Procedând astfel, ei pot contesta opiniile larg consacrate în timp ce își dezvoltă propriile opinii, pot experimenta diferite identități sau atitudini politice, își pot căuta un scop în viață și încearcă diferite strategii pentru a avea un impact asupra mediului lor. Uneori, ei înțeleg agresiunea în mod greșit

ca o manifestare a puterii sau tind să urmeze grupuri și indivizi care împărtășesc anumite idei sau ideologii – uneori extremiste violente – căutând lideri și sentimentul de apartenență.

Acest lucru se poate întâmpla rapid sau mai treptat, iar rezultatele pot fi imprevizibile. Acest lucru este valabil mai ales dacă tânărul/a nu are familie sau prieteni care să arate dragoste și securitate sau să mențină o conexiune în momentele dificile, sau un profesor care observă schimbări de

Institutul pentru Dialog Strategic a creat o serie de resurse educaționale interactive și videoclipuri pentru a oferi contra narațiuni împotriva propagandei extremiste, cu povești de la oameni reali ale căror vieți au fost afectate de extremism: <<https://extremedialogue.org/stories>>.

comportament sau vulnerabilitate la influențele externe.

Vorbiți singur cu elevul/eleva și încercați să aflați cum a ajuns să ia parte la activitate:

- A fost o demonstrație politică în care unii protestatari au strigat lozinci antisemite? Ce părere are elevul/eleva despre ceea ce s-a întâmplat?
- El/ea participă la întâlniri regulate ale unui grup? Care sunt scopul și activitățile grupului respectiv? Este o organizație interzisă/clandestină sau o organizație naționalistă populară susținută de politicieni cunoscuți?
- Există o anumită persoană care a devenit un punct de referință sau un mentor pentru elev/ă? Ce fel de model este această persoană și ce fel de idei împărtășește elevului?

Pentru a contracara stereotipurile ar fi util să invitați reprezentanți ai comunității evreiești în sala de clasă. De exemplu, un proiect german numit „Închiriați un evreu” își propune să promoveze contactul nemijlocit cu evrei și să depășească prejudecățile prin intermediul voluntarilor evrei care vorbesc în școli, universități și alte locuri.

Un proiect similar – Likrat – se concentrează pe prezentarea iudaismului elevilor și promovarea dialogului intercultural. Proiectul este activ într-o serie de țări, inclusiv Austria, Germania, Moldova și Elveția.

Pentru mai multe idei despre cum să abordați stereotipurile, consultați suportul didactic ODIHR nr. 3, „Abordarea stereotipurilor și prejudecăților antisemite”.

SURSE : “Germany’s ‘Rent a Jew’ Project Aims to Fight Anti-Semitism”, NBC News, 17 decembrie 2016, <<https://www.nbcnews.com/news/world/germany-s-rent-jew-project-aims-fight-anti-semitism-n695306>>; și “Likrat: Jugend & Dialog”, <<http://www.likrat.de/>>.

Dacă se pare că elevul se implică într-un grup sau ideologie extremistă violentă, prezentați problema directorului școlii și contactați o autoritate locală care ar putea fi mai bine informată despre activitatea de recrutare făcută de extremiștii violenți din zona dvs. Ei vă vor putea sfătui cu privire la pașii potriviți pe care îi aveți de făcut mai departe. În același timp, în calitate de profesor, puteți contribui la dezvoltarea capacității acestui elev/e și a altora de a rezista sau a respinge ideile intolerante și pline de ură prin activități care dezvoltă abilitățile de gândire critică și cele dobândite prin alfabetizare media. Activitățile pe care le gândiți ar trebui să genereze respectul

pentru valorile drepturilor omului și principiul nediscriminării. Suportul didactic ODIHR nr. 9, „Gestionarea antisemitismului în mediul online”, poate fi, de asemenea, o resursă utilă pentru reducerea vulnerabilității elevilor la ideologiile extremiste violente.

Este posibil ca un profesor să recunoască că un elev este atras de ideologii extremiste sau că a comis un act antisemit, dar politica școlii să nu ofere instrucțiuni directe despre cum să procedeze într-un astfel de caz. UNESCO a creat materiale pentru abordarea extremismului violent prin și în cadrul educației. Pentru mai multe informații:

- *Preventing violent extremism through education: a guide for policy-makers* (Paris : UNESCO, 2017), <<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000247764>>.
- *A Teacher’s guide on the prevention of violent extremism* (Paris : UNESCO, 2016), <<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000244676>>.

...auzăm pe unul dintre elevi spunând altuia: „Nu fi evreu și dă-mi o bucată din sandvișul tău!”?

Lăcomia poporului evreu este un stereotip străvechi. Acest mit istoric a contribuit la apariția multor expresii care au devenit parte a limbajului colocvial, precum „to Jew down” (Statele Unite), adică a negocia cel mai ieftin preț; „manger en Juif”, (Franța/Belgia) adică a nu împărți ceva cu alții; „jodenfooi” (Țările de Jos) pentru a se referi la un bacșiș sau un cadou de la o persoană care este zgârcită cu banii ei; „ne lész zsidó” (Ungaria) înseamnă „nu fi evreu”; și italianul „che rabbino!” (ce rabin!) pentru a sugera că cineva este zgârcit. Acest lucru arată cât de larg s-au răspândit stereotipurile anti-evreiești, bazate pe ignoranță sau neînțelegere a modului în care discriminarea istorică a afectat comunitățile evreiești.

Astfel de expresii sunt adesea considerate inofensive, dar în realitate modelează prejudecățile inconștiente ale oamenilor, determinând situații în care discriminările și prejudecățile rămân necontestate. Mai mult, astfel de expresii sunt de obicei dureroase pentru elevii sau profesorii evrei care le sunt martori, deși s-ar putea ca aceștia să nu admită întotdeauna acest lucru.

Profesorii pot implica clasa într-o lecție despre puterea limbajului și a stereotipurilor. Aceasta poate include o discuție despre stereotipuri în relație cu diferite grupuri de oameni. Invitați elevii să discute despre sentimentele lor atunci când un stereotip vătămător este îndreptat către un grup din care aceștia fac parte. De asemenea, poate fi util să explorați rădăcinile istorice ale stereotipurilor bine împământenite, cum ar fi „evreul lacom”, dar este vital să deconstruiți aceste idei stereotipe

împreună cu elevii, dacă decideți să aplicați această tehnică.

Există multe alte activități pe care profesorii le pot desfășura pentru a preveni și depăși prejudecățile, cum ar fi organizarea de experiențe și interacțiuni culturale pozitive sau implicarea în consolidarea unor imagini care combat stereotipurile prin literatură sau alte proiecte desfășurate în sala de clasă. Suportul didactic ODIHR nr. 3, „Abordarea stereotipurilor și prejudecăților antisemite” oferă idei suplimentare pe acest subiect.

... o idee antisemită este vehiculată printr-un eveniment școlar oficial sau într-un manual?

Nu este neobișnuit, în unele țări, ca un obicei local să facă trimitere la un stereotip vechi, cum ar fi un spectacol de păpuși care înfățișează un evreu drept diavolul.¹⁴ De asemenea, nu este neobișnuit să

descoperim stereotipuri în manualele școlare învechite, de exemplu, un manual de studii religioase care răspunde la întrebarea „Cine l-a trădat pe Isus?” cu „evreii”.¹⁵ În mod ideal, oficialii competenți din domeniul educației ar trebui să actualizeze în mod regulat manualele și activitățile școlare pe baza angajamentelor statelor participante la OSCE de a promova drepturile omului și nediscriminarea.¹⁶

Profesorii ar trebui să fie atenți la stereotipuri, denaturări și prejudecăți care pot jigni sau stigmatiza elevii evrei sau alți elevi. Profesorii ar trebui să aducă în discuție materiale didactice problematice prezente în programa oficială sau neoficială cu conducerea școlii, care poate să întreprindă acțiuni pentru a se asigura că nu mai sunt incluse în programul școlar. Personalități importante care au propagat opinii antisemite pot apărea și în curriculum,

¹⁴ De exemplu, în Lituania. A se vedea: Laima Anglickienė, „Judėjo įvaizdis lietuvių folklore: viduramžiškų prietarų atspindžiai [Imaginea evreului în folclorul lituanian: Considerații despre miturile medievale]”, *Tautosakos darbai XXI (XXVIII)*, 2004, pp. 4-53, <http://www.ilti.lt/failai/e-zurnalai/TD28/05_2%20Anglickiene.pdf>.

¹⁵ Pentru un studiu despre catehismele franceze, italiene și spaniole, a se vedea: Maria Brutti, „Jews and Judaism in European Catholic Catechisms and Textbooks”, *Studies in Christian-Jewish Relations*, Vol. 4, Issue 1, 2009, <<https://ejournals.bc.edu/ojs/index.php/scjr/article/view/1538/1392>>.

¹⁶ Statele participante la OSCE s-au angajat în mod repetat să respecte aceste principii. A se vedea: Conferința OSCE privind dimensiunea umană a CSCE, Documentul de la Copenhaga, Copenhaga, 29 iunie 1990, partea II paragrafele 9.1, 10 și 10.2 și partea IV paragrafele 32, 40, 40.1, 40.3, 40.4, 40.5 și 40.6, <www.osce.org/odihr/elections/14304>.

deși antisemitismul lor poate să nu fie cunoscut pe scară largă.¹⁷ Dacă curriculum-ul necesită includerea unor istorii sau personalități istorice antisemite, recunoașteți ceea ce este problematic sau defectuos, recunoscând, de asemenea, valorile pozitive ale respectivelor personalități sau istorii. Suportul didactic ODIHR nr. 7 „Antisemitismul și discursul memoriei naționale” oferă idei suplimentare cu referire la felul în care abordăm această problemă.

Dialogul colaborativ și deschis între profesori, conducerea școlii, factorii de decizie și autorii de manuale este important, deoarece poate motiva autoritățile din educație să ia măsuri pentru a elimina antisemitismul prezent în programele școlare și manualele autorizate sau pentru a verifica dacă este

deconstruit eficient de către profesori în cadrul activității lor în sala de clasă. Căutați modalități instituționale în care vă puteți implica, ca profesor, mai profund în discuțiile publice despre revizuirea manualelor din țara dvs.

...un elev comite un act violent, posibil motivat de antisemitism?

Actele de hărțuire/bullying pot lua forma unei intimidări fizice și se pot transforma în agresiune sau chiar într-o infracțiune motivată de ură. O infracțiune motivată de ură este o faptă motivată de o prejudecată împotriva identității victimei.¹⁸ În astfel de cazuri, este necesar să se implice directorul școlii și, eventual, și instituțiile însărcinate cu aplicarea legii. Va trebui să luați legătura cu părinții sau tutorii elevilor implicați.

Trebuie să explicați elevilor implicațiile juridice ale atacurilor motivate de prejudecată. Este posibil ca unii să nu știe că astfel de atacuri pot duce la un cazier judiciar. Cu toate acestea, violența în școli nu poate fi tolerată și dacă un elev a comis un act de violență, el/ea trebuie să fie tras la răspundere. Din acest motiv, ar trebui să existe un protocol la nivelul școlii pentru a face față izbucnirilor violente atât împotriva personalului, cât și a elevilor.

¹⁷ De exemplu, frații Grimm, Martin Luther, Voltaire și TS Eliot sunt figuri istorice cunoscute pentru opiniile lor antisemite.

¹⁸ Site-ul OSCE/ODIHR de raportare a infracțiunilor de ură, *op. cit.*, nota 12.

Resurse și materiale pentru lecturi suplimentare

Pentru a afla mai multe despre ceea ce reprezintă o infracțiune motivată de ură, consultați site-ul web OSCE/ODIHR de raportare a infracțiunilor motivate de ură:

[<https://hatecrime.osce.org/>](https://hatecrime.osce.org/).

Pentru informații despre recunoașterea graffitti-urilor motivate de ură și modalități de a le face față, consultați broșura „Graffiti Leaflet” al organizației United Against Racism:

http://www.unitedagainstracism.org/wp-content/uploads/2014/05/GraffitiLeaflet_GB.pdf.

Exemple de proiecte care urmăresc să contracareze stereotipurile în rândul elevilor includ:

- Proiectul pentru formarea de lideri și dialog Likrat, <http://www.likrat.ch/en/>;
- Jødiske veivisere (Cercetașii cărărilor evreiești), <https://www.xn--jdedommen-l8a.no/jodiske-veivisere/>;
- Proiectul “Rent a Jew”(închiriază un evreu), <https://rentajew.org/> ; și
- Fundația Haver pentru educație evreiască informală, <http://haver.hu/english/>.

Pentru o evaluare a eficacității diferitelor tipuri de strategii de contracarare a hărțuirii și intimidării (bullying-ului), consultați:

Rachel C. Vreeman and Aaron E. Carroll, “A Systematic Review of School-Based Interventions to Prevent Bullying”, *The Journal of the American Medical Association*, Vol. 161, Issue 1, January 2007, pp. 78–88.

Pentru mai multe informații despre diferențele și aspectele comune în comportamentele fizice, stilurile de interacțiune socială, motivațiile academice, alte comportamente și alegeri în rândurile elevilor și elevelor, a se vedea: Kelvin Seifert and Rosemary Sutton, “Educational Psychology”, Chapter 4: Student Diversity, Gender differences in the classroom”, Second Edition, 2009, p. 66-85,

<http://home.cc.umanitoba.ca/~seifert/EdPsy2009.pdf>.

Pentru un inventar al incidentelor de ură înregistrate în școlile din Statele Unite, a se vedea: Coshandra Dillard, „Hate at School: A Back-to-School Look at the Past Year”, Teaching Tolerance, 10 august 2018,

<https://www.tolerance.org/magazine/hate-at-school-a-backtoschool-look-at-the-past-year>.

Pentru planuri de lecție despre abordarea incidentelor antisemite, a se vedea: Adrienne van der Valk, „Learn Something New Every Day”, 28 februarie 2017, <https://www.learningforjustice.org/magazine/learn-something-new-every-day>.

